

# Úvod do teorie grup: Cvičení 6

1. listopadu 2021

1. Rozmyslete si, že jediné dva netriviální semidirektní součiny řádu 6 jsou  $\mathbb{Z}_2 \rtimes \mathbb{Z}_3$  a  $\mathbb{Z}_3 \rtimes \mathbb{Z}_2$ . Ukažte, že  $\mathbb{Z}_2 \rtimes \mathbb{Z}_3 \cong \mathbb{Z}_6$  a  $\mathbb{Z}_3 \rtimes \mathbb{Z}_2$  je izomorfní buď  $\mathbb{Z}_6$ , nebo  $S_3$ .
2. Ukažte, že každé dva trojcykly jsou konjugované v  $A_n$  pro  $n \geq 5$ .
3. Ať  $n \geq 5$ ,  $N \trianglelefteq A_n$ . Ukažte, že  $N = A_n$ , pokud platí alespoň jedna z následujících podmínek
  - (a)  $N$  obsahuje nějaký trojcyklus,
  - (b)  $N$  obsahuje permutaci, která má v cyklickém zápise cyklus délky alespoň 4,
  - (c)  $N$  obsahuje permutaci, která má v cyklickém zápise alespoň dva trojcykly,
  - (d)  $N$  obsahuje permutaci, která má v cyklickém zápise právě 1 trojcyklus,
  - (e)  $N$  obsahuje permutaci, která má v cyklickém zápise pouze dvojcykly.

Vyvoďte z předchozích bodů, že pro  $n \geq 5$  je  $A_n$  jednoduchá.

4. Ukažte, že pro  $n \neq 4$  je  $A_n$  jediná vlastní normální podgrupa  $S_n$ . (Pro  $n = 4$  je normální ještě  $K_4$  z cv. 2.4.)
5. Rozmyslete si, že netriviální semidirektní součin řádu 8 je součinem grupy řádu 2 a grupy řádu 4 (v nějakém pořadí). Se znalostí charakterizace grup řádu 2 a 4 (viz cv. 1.5) je pomocí následujících bodů všechny charakterizujte:
  - (a) Ukažte, že  $\mathbb{Z}_2 \rtimes H$  vyjde pro libovolnou grupu  $H$  rovno  $\mathbb{Z}_2 \times H$ .
  - (b) Ukažte, že jediný netriviální součin  $\mathbb{Z}_4 \rtimes \mathbb{Z}_2$  je izomorfní  $D_8$ .
  - (c) Ukažte, že všechny netriviální součiny  $\mathbb{Z}_2^2 \rtimes \mathbb{Z}_2$  jsou izomorfní  $D_8$ .

## Další příklady:

6. Se znalostí všech grup řádů 2 až 6 charakterizujte všechny netriviální semidirektní součiny řádu 12:
  - (a) Znovu si rozmyslete, že  $\mathbb{Z}_2 \rtimes H$  vyjde vždy triviální.
  - (b) Ukažte, že jediný netriviální součin  $\mathbb{Z}_6 \rtimes \mathbb{Z}_2$  je izomorfní  $D_{12}$ .
  - (c) Ukažte, že všechny netriviální součiny  $S_3 \rtimes \mathbb{Z}_2$  jsou izomorfní  $D_{12}$  a rovněž  $S_3 \times \mathbb{Z}_2 \cong D_{12}$ .
  - (d) Ukažte, že všechny součiny  $\mathbb{Z}_4 \rtimes \mathbb{Z}_3$  jsou triviální.
  - (e) Ukažte, že všechny součiny  $\mathbb{Z}_2^2 \rtimes \mathbb{Z}_3$  jsou izomorfní  $A_4$ .
  - (f) Ukažte, že všechny netriviální součiny  $\mathbb{Z}_3 \rtimes \mathbb{Z}_2^2$  jsou izomorfní  $D_{12}$ .
  - (g) Ukažte, že existuje jediný netriviální součin  $\mathbb{Z}_3 \rtimes \mathbb{Z}_4$ . (Tato grupa má někdy označení *dicyclic group*.) Dokažte, že není izomorfní žádné z předchozích grup.
7. Ukažte, že  $A_5$  neobsahuje podgrupu řádu 30.
8. Nechtě jsou  $p, q$  různá prvočísla. V závislosti na jejich velikostech určete všechny semidirektní součiny
  - (a)  $\mathbb{Z}_p \rtimes \mathbb{Z}_q$ , (b)  $\mathbb{Z}_{p^2} \rtimes \mathbb{Z}_q$ , (c)\*  $\mathbb{Z}_p^2 \rtimes \mathbb{Z}_q$ .
9. Ukažte, že  $\mathbb{Z}_2 \wr \mathbb{Z}_2 \cong D_8$ . [definice věncového součinu  $\wr$  viz Rottman, str. 172]
10. Buď  $n, k$  přirozená čísla a označme  $t_k = n(n-1) \cdots (n-2k+1)/(k! \cdot 2^k)$ . Pro  $n \neq 6$  ukažte, že  $t_1 \neq t_k$  pro všechna  $k > 1$ .

Hinty:

2. Uvažte konjugaci v  $S_n$ , případným přidáním transpozice získáte konjugaci prvkem  $A_n$ .
3. Pokud si permutaci ze zadání označíme  $\sigma$ , tak typicky bude zajímavý prvek  $\sigma^{-1}(\delta\sigma\delta^{-1}) \in N$  pro vhodný trojcyklus  $\delta$ , 3c) Pro  $\sigma = (123)(456)\tau$  uvažujte např.  $\delta = (142)$ , 3d) Zkuste  $\sigma^2$ .
4. Uvažujte průnik s  $A_n$ .
8. Uvažte řády a dělitelnosti. U a), b) vyjdou všechny netriviální součiny izomorfní. V (c) ukažte, že dva semidirektní součiny jsou isomorfní právě tehdy, když jejich obrazy  $\mathbb{Z}_q$  jsou v  $\text{Aut}(\mathbb{Z}_p^2)$  konjugované podgrupy.